

GULÁCSY LAJOS: DAL A RÓZSATŐRŐL

1904. OLAJ, VÁSZON, 84x40,5 CM, JELEZVE BALRA LENT: GULÁCSY RÓMA 1904

GULÁCSY

A nagy művészek földi és mennyi köztársaságában a legnagyobbak között is nyilvánvalóan vannak a személyünket különlegesen megérintő mesterek és remekművek. Jól van ez így, mert ha minden remekművet ugyanazzal az öt megillető rajongás hőfokával fogadnánk, tán ki se bírnánk az élmény folyamatos kohóját, tehát a természet bölcsen megosztja köztünk ezt a forrást. Ízlésünk tudja és élvezi, ha remeket lát, de a hátgerinc gyönyörének rohamát a legnagyobb pillanatokra tartalékolja. Így módon a műélvezet életben tart, és nem öl.

Számomra az utóbbi tartományba tartozik Gulácsy. Ha keresem ennek őseit: a kifejezés lebegő szépségén, a színvilágon, a senkihez nem hasonlítható varázslaton túl valószínűleg az a magyarázat, hogy a kép belső születése és a vásznon való megjelenése között mintha nem is volna út és idő. Akkor is, ha esetleg hónapokat töltött a munkával. Mi a testtelen álmokép és a testet öltött olajkép azonosulását éljük át. Számunkra is megszűnik az út és az idő. Beköltözünk a képbe. Mindehhez hozzájárul a szépség abszurditása.

Vonzódásom a mesterhez egy személyes vallomásban is megnyilvánul: „Utolsó jelentés Atlantisról” című nagyregejnyem borítójának a „Rózsalovag” című varázslatos remekművet választottam. Ezek a képek, melyen a rózsák véletlenszerűen találkoznak, a szépség túlburjánzásában az elmúlás vacogató előérzetét sugározzák.

GÖRGEY GÁBOR

1-3. Brugges-i beginaházak, 1900-as évek eleje

4. Dante Gabriel Rossetti: Pia de' Tolomei, 1868-1880

